

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLÓ) — POLITIKAI NAPILAP.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —
Szabadka, IV., Rákóczi-u. 20. szám
Telefonszám 800.

Felelős szerkesztő:
KÓNYA LAJOS

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

— Megjelenik mindennap délután —
Előfizetési díj: havonta 15 korona

Egyéves szolgálat a francia hadseregben.

Párisból jelentik: — Pathé képviselő törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé a hadsereg újjászervezésére. A javaslat értelmében a szolgálati idő egy év, kéthavi szabadsággal. Az első tartalék ideje husz év, a második 8 év. Az elsőben két háromhetes fegyvergyakorlat, — a másodikban pedig egyhetes fegyvergyakorlat van.

Lemondott a török kormány.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Damad Ferid basha nagyvezér és kormánya lemondott. A szultán a lemondást elfogadta.

A románok teljesen kiűritették a Dunántúlt.

A budapesti román katonai parancsnokság teszi közzé: Különböző félreértések elkerülése végett és rosszakaratuk által terjesztett tendenciózus hírek miatt köztudomásra hozatik:

Csapatunk a román parancsnokság határozata szerint Magyarországnak a Dunántul nyugatra megszállott területeit kiűritették és a magyar hadseregnek átadták, — amely azt a rend fenntartása végett át is vette.

Kun Béla negyedmillió koronája.

Münchenből jelentik: — A rendőrség letartóztatta Rotter Ferdinánd kommunisztavezér kalaposmentert, aki a tanácsköztársaság alatt sokáig időzött Budapesten és az összeomlás után elmenekült onnan. Rotter 250 000 koronát kapott Kun Bélától müncheni agitációs célokra. Kihallgatása alkalmával beismerte, hogy 250.000 koronát azzal a rendeltetéssel vett át Kuntól, hogy ezt az összeget agitációs célra felhasználja, — de nem a müncheni, hanem a bécsi kommunisták rendelkezésére állott az összeg.

Még mindig tart a kormányválság.

Belgrád, okt. 13. A válság még mindig tart. A régens kihallgatásra hívta meg az összes partvezéreket, hogy informálódjék a legújabb politikai magatartásról.

A francia szenátus vitája a versaillesi békeszerződésről.

Páris. A szenátus ülésén Bourgeois előadó kezdte meg a vitát a versaillesi békeszerződésről. Csak néhány szónok jelentkezett a vitához. Bourgeois megismételte a már ismeretes jelentést, amelynek fogalmazását némely ponton kiélesítette. A békeszerződésnek kívánnia kellett volna — ugymond az előadó — hogy a németek súlyosabb adót viseljenek, mint az antant polgárai. Franciaországot adósságok terhelik, Németország pedig fenyegető hatalom marad ránezve továbbra is. — Legalább Poroszországot kellett volna az őt megillető helyre visszashorizítani és Németország többi részét meg kellett volna szabadítani a porosz bilincsektől.

Amikor az előadó annak az aggodalomnak adott kifejezést, hogy Németország lefegyverzése nem lesz végrehajtható, Clemenceau így kiáltott:

— Legyen nyugodt, — szász francia tiszt öröködi a lefegyverezés felett Berlinben.

A szenátus elhatározta, hogy Bourgeois beszédét piakatiroztatja.

Bécsiek a zsidók ellen.

Bécs. Egy keresztényszocialista gyűlésen Kunschak képviselő indítványára a következő kívánásokat fogadták el:

1. Az 1914. augusztusa óta bevándorolt összes zsidók haladéktalan eltoloncolása; amennyiben kényszerítő okok akadályoznák az eltoloncolást, általános internálás menekült-táborokba.

2. A zsidók által eddig tett állampolgári nyilatkozatoknak, valamint az azok alapján adott közszégi illetékességeknek érvénytelenné nyilvánítása.

3. A zsidóknak külön nemzetté nyilvánítása. A zsidó hitről való áttérés az áttérőre, valamint feleségére és gyermekeire nézve sem szünteti meg a zsidó nemzethez való hozzátartozást.

A szakszervezetek Washingtoni értekezlete.

Amsterdamból táviratozzák: A szakszervezetek nemzetközi szövetsége. — amely legutóbb Amsterdamban tanácskozást tartott, határozatilag felhatalmazást adott a kábelébe tartozó szakszervezeteknek, hogy az október végén Washingtonban tartandó munkás-értekezletre megbízottat küldjének.

A proletárdiktatura magánjogi viszonyának szabályozása.

A magyar minisztertanács foglalkozott a szovjet idejéből származó és a hamisított pénzzel összefüggő magánjogi viszonyok szabályozásával és úgy határozott, hogy egy közléteendő rendeletben foglalt kivételektől eltekintve, a tanácsköztársaság alatt létrejött összes kötelezettségek, a hamisított fizetési eszközök értékének szabályozására való tekintet nélkül, teljes összegükben a jelenleg törvényes fizetési eszközül szolgáló pénzjegyekben teljesítendőek és a tanácsköztársaság idején eszközölt összes fizetések bármely fizetési eszközzel törlesztendők is, teljes érvényű fizetéseknek tekintendőek. Az új rendelet meg fogja szüntetni azt a korlátozást is, hogy a betétek csak 20 százalék erejéig fizethetők ki.

Nosztifikálás

Csehországban.

A cseh-szlovák kormány törvényjavaslatot készít a külföldi központtal bíró cseh-szlovák vállalatok központjának Cseh-Szlovákiába való áthelyezése tárgyában. Az átköltözésre, melyet nosztifikálásnak neveznek, záros határidőt adnának.

A perzsa sah Párisban.

Párisból jelentik, hogy a Perzsa sah 3 heti svájci tartózkodás után oda érkezett.

A Habsburgok műtárgyal.

A volt közös monarchia ügyeit likvidáló bizottságban a magyar meghatalmazott tiltakozott az udvari műtárgyak eladása ellen, kijelentvén, hogy kormánya békeszerződés híján a közös esőtömegjogi álláspontjához ragaszkodik és ezért értékelvontást nem engedhet meg, mert ez az eljárás esetleg a magyar békeszerződés rendelkezéseivel ellentéves. A cseh lét megbízott kívánására ennek az ülésnek jegyzőkönyveit másolatban az entente-missziók elé terjesztették.

Kultúrképek.

Ezek a dolgek tulajdonképpen folytatásai „A Vörös Pápa” című cikkeinknek. Pár vonás csak az egész, de ezek a kontúrok is élénk illusztrációi a kommunizmus kultur-történelmének.

1. Kommunista műbecs-lés. A pesti korifeusok sokat lan toltak a valódi művészekről, mely a burzsujban nem lehet meg. — Az igazi művészet mecnása és élte-tője csak az ő szellemük. Egy el-pusztult ország mutatja, hogy mennyire — Sokat lehetne írni e témáról, itt csak egy esetet emli-tünk föl: a pápai Eszterházy kas-tély sorsát. A vandálok nem rom-bolhattak volna rémesebben, mint a bolsevisták. A tömegtelen mű-kincs, festmény, régiség mind mar-taléka lett az őrgöngg hordának. A legértékesebb vásznakat egyszerűen felhasogatták. Csillárokat, vázakat, antik szobrokat porrá zúzták. — A kommunizmus Magyarországon oly „műemléket” állított magának, — mely örök időkre fennne hirdeti gyűlöletességét.

2 Nem a ruha teszi az em-bert. Már októberben szomorúan érdemes karrikatúrákat teremtett a forradalom. Az embernek nevénie kellett fájdalomában is, mikor a kifosztott paloták kosztümeiben páváskodtak megköttyűsödött ut-cslányok. Pápán is megukra aggat-ták a grófnői selymeket béresleá-nyok, — proletár tejesaszonyok, nincstelen kofák s azt hitték, tús-tént boldogok és műveltek lesznek, ha uraságtól levett csatokba bujnak. A francia forradalom guny-képei meglevenedtek s az ember a burzsúzria rabigájából kiszaba-dult proletárok ilyen seregeit haj-lardo volt irkább megrézegült állattáregletnek tekinteni, — mint embertömegnek vagy csalátlékeknek.

3. Uri öntudat. A lelki fiom-ság sa lélek uri volta az egyedüli igazi jogom az „ur” titulusra. — minden más bitorlás. Ennek az uri öntudatnak frappáns megvilátko-zása ez az ugyancsak pápai eset. A pápai ellenforradalmárok egyik fővezetője volt Bujáky tartalékos hadnagy, fiatal tanító. Az ellenfor-radalom leverése után persze hal-látra itélték. Az ítélet végrehajtá-sán mint kormánybiztos megjelent Somogyi direktor, ki a kommuniz-mus előt hajóhintés volt. — Rá akarta birti Bujákyt, valjon ki mindent, legyen vörös, s akkor ő megmenti a haláltól. Bujáky nem válaszolt. Somogyi még egyszer felszólította: Pártolj hozzánk s szabadságot leszel elvtárs! — Bujáky csak ennyit felelt: „Kikérem mag-gamnak, hogy elvtársnak nevezzen. A maguk elvtársai bitangok. Én hadasgy ur vagyok!” És ömaga akasztotta nyakába a burkot s ki-rugta saját lába alól a zsámolyt.

4. Fáber Oszkár, ez a kis antirrisztus, valamikor barátjának készült. De botból nem lesz be-retva... S hogy a saját gazem-berségét mentse, kiadatta a Nép-szavával a „Szerzetes nplója” c. rágalomfizetést, mellyel volt rend-társait s a szerzetesi intézményt akarta bemecskolni. — Pápán az összes szerzetesekre sorozási köny-szert indított. — Megtiltotta, hogy volt szerzetes ennyivalót kapjon, éllemezési könyveiket is elkoboz-tatta. — Jól mondta erről a ször-nyetegről egyik nevelője: A ber Fá-ber! Maga annyi rosszat fábrkál, hogy nem is annyira Fáber Osz-kár, mint „Be rossz Oszkár”!

A t. főorvos jelentése a közegészségügyről.

(Saját tud.)

Barta Antal dr. t. főorvos teg-nap nyújtotta be a polgármesteri hivatalhoz a múlt hónapra vonat-kozó közegészségügyi jelentését, melyben a város egészségügyi mozgalmáról a következőképen számolt be: „A lefolyt hónapban a város közegészségügyi álla-pota kielégítő volt. Az őszi évszak-nak megfelelőleg a heveny fertőző betegségek közül több hasi-hagy-máz (tifusz) és vérhis (dysentéria) megbetegedés fordult elő, melyek-nek száma azonban nem haladta meg az egész évszakban előforduló megbetegedések keretét. Ugy a hasi-hagy-máz, mint a vérhis meg-bebetegedések a város kül és belte-rületén széjjel szóróan fordultak elő anélkül, hogy valamely fertőző góccpont megállapítható lett volna. Szükséges óvintézkedések céljá-ból az ivóvizet szolgáltató összes közutakat kiteszteltem, az egyes megbetegedéseknél a beteg elköl-

nitését lehetőleg elrendeltem, a fertőtlenítéseket és a többi óvinté-zkedéseket fogantatosítottam.

A közfogyasztásra szánt élelmi-szereket ellenőrizték és a már idejét multá sárgadinnye árusítását betiltottam.

A heveny fertőző betegségek kö-zül előfordult 3 dytéria, 2 vör-hegy, 18 tifusz (6 halálozással) 1 baránytífus, 1 orbánc 13 vérhis (3 halálozással) 2 hörkturut. Összesen 40 megbetegedés 9 ha-lalozással.

Városunk népesedési mozgalmá-nál a következő adatok fordultak elő: Maghalt 0-1 évig 68, 1-7 évig 17 és 7 éven felül 97 egyén. Összesen 182 egyén. Született 148 fiu, 131 nő; összesen 279 egyén, mely számot összehasonlítva a szeptember havi halálosok szá-mával, a népesedési mozgalom terén szaporulat mutatkozik.

— okt. 14.

A pénzügyi delegáció rendelete a pálinkafőzőkhöz

(Saját tud.)

— okt. 14

A pénzügyminiszteri delegáció 6662-1919. sz. a kelt rendeleté-ben külön intézkedik a lisztes anyagok kifőzéséről.

Mint a közvetett adók főigaz-gatósa eltiltotta a cirok, kon-koly, búkkóty és más lisztesemű anyagok kis üstön, átalányozás mellett pálinkává főzését, mivel ez ellenkezik az 1899. XX. évi t. c. 30. és 33. §-ával. Felhívja, illetve utasítja a pénzügyigazgató-ság a városi adóhivatal főnökét, hogy ezen rendeletet azonnal te-gye közhíré és úgy maga, mint közegei útján ily anyagoknak pá-linkává való kifőzését akadályoz-zza meg, illetve mindenképen ellen-őriztesse, hogy ezen anyagok pá-linkává feldolgoztassanak.

Amennyiben pedig hasonló ese-tek előfordulnának, azonnal vegye fel, illetve közegei által vétesse fel a tettesek ellen a jegyzőkönyvet s a jelentéssel kapcsolatosan a tény-leírást is pontosan terjessze fel. Az idézett rendelet sokkal súlyo-sabb rendszabályok alkalmazására hívja fel az illetékes hatóságot, még pedig első esetben pénzbir-sággal, második esetben a pénz-büntetésen kívül az illető szesz-főzési jogától fosztják meg.

A forradalom alatt itt rekedt áruk sorsa

A tavalyi októberi forradalom következtében beálló közlekedési zavarok miatt nagymennyiségű különböző fajta áru maradt a sza-badkai pályaudvaron, amiket nem lehetett továbbítani. A megszálló csapatok később lefoglalt árunak minősítették mind és azóta semmi intézkedés nem történt az árukat illetőleg, amelyeket leraktak a Bánó és Bóder cégnél.

Most végre mint értesülünk, rendezik az áruk ügyét és felold-ják a zár alól. A hatóság ugyanis felhívást adott ki, hogy mindezek, akik igazolni tudják akár tulajdon akár szállítási jogukat a múlt év-ben lefoglalt árukat illetőleg, ilyen tárgyú folyamodványokkal fordul-janak a likvidáló bizottsághoz a Bánó és Bóder cég telephé. A jelentkezési határidő november 11. A határidő leteite után érkezett folya codványokat a likvidáló bi-zottság nem veszi figyelembe.

A folyamodónak kötelessége írás-ban jelezni az áru mennyiségét és minőségét, hogy honnan érkezett és hova lesz továbbítva, továbbá igazolni kell, hogy a kereskedelmi törvény által előírt szállítási és a tulajdonjogot bizonyító iratok a birtokában vannak.

Poincaré angliai útja.

Versaillesből jelentik: Poin-caré elnök, — akinek angliai utazását annak idején az an-gol vasutasok sztrájkja miatt el kellett halasztania, novem-ber 10-én utazik el Angliába.

Egy rejtelmes alföldi vándorcsaló.

(Saját tud.)

— okt. 14

Cegléd lakosságát különös eset-tarja izgalomban. Egy fiatal nő társaságban a községben ismeret-len 34-35 éves férfi jelent meg özvegy Becker Fülöp házában és elmondta, hogy a kocsija kere-ke eltört, mosi javítja a kovás és megkérte B. ceterát, adjon neki és feleségének szállást addig, a míg a kocsi elkészül. Az idegen Szabó József fölbirtokosnak mondta magát és beszélgetés közben el-mondta azt is, hogy Szegeden, Szabadkán és Kecskeméten van-nak birtokai, jelenleg pedig kör-üön van, hogy munkásokat sze-gédtesen birtokaira Felfogadta Beckernőt is házvezetőnek, Becker-ne tizenöt éves Erzsébet nevű leányát pedig szolgálónak szerző-dtette. Az idegen és a társaságban lévő tizennyolc évesnek látszó nő négy napig élvezte Beckerné ven-dégszeretét.

Megfigyelték, hogy annak a nő-

nek, a kit Szabó a feleségének mutatott be, karjára Czoller Irén név volt tetőzve és miat utóbb megállapították, egy dorozsmai keresmárosnak a leánya. Ceglédi tartózkodása alatt a különös visel-kedésű fölbirtokos szerződötte Alimek Márton ceglédi lakost is kocsiának és utának indult. Vele ment Alimek is, valamint Becker Erzsébet.

A különös társaságok azóta nyoma veszett. Beckerné többé nem hallott a leányáról és miat-hogy egy hét múlva már nyugta-lankodni kezdett, a ceglédi rendőr-ségen megtette a följelentést. A rendőrség megállapította, hogy az állítólagos Szabó József megfordult Nagykoröson is, a hol Barkei keresmárosól öt marhát lopott és magával vitte a keresmáros kilenc éves kis fiát, valamint Simon József nevű szomszédjának hat éves kis leányát.

Az osztrák béke és Wilson 14 pontja.

Gürtler dr. tanár és képviselő, az osztrák békeküldöttség tagja, egy előadás keretében érdekes ada-tokat közölt a saint germaini ta-nácskozások lefolyásáról.

Az osztrák békeküldöttség Gürt-ler dr. szerint, az anténhatalmak hoz azzal az alapelvvel fordult, amely különösen a franciákra érez-hető hatást gyakorolt, hogy „ha bennünket tönkretesznek, akkor Európa szívében olyan fészek ke-lteznek, a melynek dögvészes le-vegője idővel egész Európát el fogja tölteni”. Ez volt az egyetlen érv, amelyet elfogadtak. Amikor a delegáció ismételtén Wilson 14 pontjára hivatkozott, akkor végre tudtukra adták, hogy hagyják már békében a magas békekonferenciát azzal a 14 ponttal, amelyről ma-gux sem lehetik, hogy most meg-valósíttassék. A 14 pont megfelelt céljának, mert ennek hirdetése rév-én fényesen sikerült a frontok megbontása és a hátsó országré-szek lakosságának érzelmi szétfor-gósolása.

Az osztrák béke delegációnak kü-lönösen nagy szolgálatot tett ve-zetője, Renner dr. államkancellár, aki a párisi körökben megkedvel-tette magát, sőt, ami Franciaor-szághban nagyon fontos még sajtó-organumot is biztosított magának, annyira, hogy az „Intransigeant” egy ízben azt írta, hogy ha Ren-ner dr. sokáig ott marad, akkor nem Ausztria fog hadiárppóllást fizetni, hanem Franciaország Ausz-ria részére.

A békekonferencia foglal-kozik a magyar békével.

Az Echo de Paris legújabb szá-ma illetékes helyről nyert infor-máció alapján megállapítja, hogy a békekonferencia most már beha-tóan foglalkozik a Magyarország-gal kötendő béke előkészítésével.

HIREK.

A legújabb lakásrendelet. A közgyűlés tudvalevőleg némi módosítások után elfogadta dr. Ivkovic főügyész lakásrendelet-tervezetét. A tervezet lényege az, hogy felmondani nem szabad, ellenben kis lakásoknál feltéve, ha nem régiiben költözött be a lakó, 50 százalékos házbéemelést fogantatosítható. A nagy lakásoknál, szőlőnél tudniillik, amelyek bérösszege 2000 koronán felül van, 100 százalékos emelés fogantatosítható.

A konferenciákat a szabadkai intelligencia számára a ferenciek templomában okt. 15-től 19-ig bezárólag Koudela Géza V. a világitási bizottság miatt nem 5 órakor, hanem már fél 5 órakor kezd. A konferencia után szerdán özv. Farkas Józsefné Cherubini Áva Mária-ját énekli, csütörtökön D. Milassin Maca Saint Seans Ave Mária-ját, pénteken özv. Farkas Józsefné Lányi Ernőét, szombaton Lyubibratic Lity Gounaudét, vasárnap pedig D. Milassin Maca és Lyubibratic Lity Koudela palosi missziójából az Üdvözlőgy Mária.

A szabadkai első női egyetel elnöksége tisztelettel kéri az egyesület tagjait, hogy a szentferencendi atyáknál tartandó konferencián leányok mindannyian, testületileg vegyenek részt.

Vasárnap nem lehet utazni Auszriába. Bécsből jelentik: Október 13-ától további intézkedés minden vasárnap szünetel egész Német Auszriában a vasutak személyforgalma a szomszédos és a távolisági forgalomban egyformán Unnepnapra nem terjed ki ez az intézkedés. Az antant államai expressz vonataikat Bécs megkerülésével szándékoznak járattatni és ezt az intézkedést már a legközelebbi időben érvényre léptetik. Nehogy Német-Auszria emiatt kiharadjon a szomszédos államokkal való forgalomból, a vasutak igazgatósága a vasárnapoktól megtagadta a közszállítást a vasárnapokat fog járattatni a főbb vonalakon.

Tiltott hushívítás. Virág József és Molnár László bajnoki lekosok szövetségére özv. Holik Istvánó bácsipolyai asszonyai 200 kg díszdobozt akartak kicsempészni a demarkációs vonalon. A határrendőrök elfogták őket és csempészésért megindult ellenük a büntető eljárás. Dr. Dabó Arpád rendőrkapitány a három csempész 8-8 napi elzárásra ítélte. A 200 kg húst, a kocsit és lovat elkobozták.

Elítelt kommunista igazgató. Berlin. Az augsburgi néptörvényszék haszárulásért hat esztendői fegyházbüntetésre ítélte Rottenfelder kommunista agitátort, aki elsőnek hirdette ki a bajor tanácsköztársaságot.

A korona — husz fillért ér Bécs. Dr. Reich pénzügyi osztályfőnök szerint legközelebb talán fél év múlva úgy állapítják meg a mostani és az új osztrák pénz értékviszonyát, hogy a korona husz fillér értéknek felel meg.

Szülők sztrájkja. A szülők sztrájkja készül a Felső Pfalzban, Bajorországban arra az esetre, ha a kormány a lakosság ki-

vánságát nem venné figyelembe. Követelik a katolikus érdekek védelmét az iskolában és megfelelő tanítás megadását. Ellenkező esetben a lakosság egyhangú határozata az, hogy gyermekeit többé iskolába nem küldi.

Egy vagon takarmányért egy szarvasmarha. A magyar földművelésügyi minisztérium azzal a tervvel foglalkozik, hogy az ideai takarmánytermésből 5000—6000 vagon értékesít Svájcban métermaszánként 12 frankos árban és cserében 5000 6000 szarvas marhát vásárol.

Amerika Franciaországotért. Az amerikaiak az elpusztult Északfranciaország templomainak újjáépítésére 500,000 dollárt adtak össze.

Szamuely vérengzése. A Szamuely és társai elleni feljelentésben leírják az az időzatos módot, amellyel a szegény megkínzott áldozatokat minden kihallgatás nélkül kivégezték. Felsorolják és jegyzőkönyvekkel bizonyítják, hogy Szamuely Dunapatajra a fémor sebészházat élve temette el; Kalocsán többek között Kálmán József közszereplőnek orvondó fanagykereskedőt, miután lakásáról elvittek, két perc múlva már föl is akasztották, anélkül, hogy csak egy szóval is bebizonyították volna ártatlanságát. Ugyanitt Szamuely még 16 embert ítélt halálra, akiket kivégezések előtt a szomszédos értelmében nyomorékká vertek. Két diákot, akik élelmiszereket voltak ott, szintén felakasztottak. Hárman egy parasztot akasztottak fel, mikor a falá állított székre lélepett, nyakán a hurorkkal, a terrorfusz moordítottak: „Ugy-e, verődössz már?” s ütni kezdtek, míg a hős forradalmár maga rugta ki maga alól a székét. Solt községben ötó akasztottak fel, közöttük a jegyzőt is, akik kivégzéséhez kicsempelték ki leucedik hónapban áldott állapotban levő feleségét.

Európa szénellátása. A bécsi lapok Sut ezredesnek, a közép-európai szénbizottság vezetőjének Marisch Ostrauban egy új segítővel folytatott hosszabb beszélgetését közlik. — Sut ezredes egyebek között kijelentette, hogy a bizottság három legutolsó ülésén majdnem kizárólag Ausztria szénellátásával foglalkozott, Azután ki jelentette, hogy az egyes államok szénellátása tekintetében új beosztás készült, az pedig a következő: Az osztrák karbini szénvidék a cseh-tót közlarsaságot, Ausztriát és Jugoszláviát, a keletvidéi szénvidék Ausztriát, Cseh Tótországot és Németországot, a dombrovi szénvidék Ausztriát és Lengyelországot fogja ellátni. Ezekről a vidékekről se Magyarország, se Románia, se Oroszország nem fog szénét kapni.

Járvány fenyegeti egész Európát. Nem volt elég, ami eddig fenyegetett bennünket: az éveken át tartott folytonos és rettenetes háború, a sok fiatal élet elvesztése, a megmérhetetlen anyagi kár. Új, nagy veszedelem fenyegeti egész Európát. Oroszországból egy év óta rettenetes tifuszjárvány terjed nyugat felé. Ukrajna, Lengyelország, Románia

és Szerbia már meg is érezték a bajt, amelynek nem sikerült utját állni. A tifuszon kívül himlő, skarlát és vérhas is pusztít. A már eddig fertőzött kelet-európai országok közös bizottságot alakítottak a járvány leküzdésére és ez a bizottság kiáltványban figyelmezteti egész Európát a nagy bajra s az elhárító intézkedések gyors megtételére. Hogy mekkora veszedelemről van szó, azt mutatják következő számok: Oroszországból ez év februárjában több mint száz ezer hivatalosan megállapított tifusz esetet jelentettek. Besszarábiában a tifusz esetek napi átlagos száma 2000—3000.

Mindenfelé zűllés. Az amerikai Cincenati törvénytörvények elnök jelentést adott ki, hogy az Egyesült Államok közérdeklősége veszedelmesen súlyos. Az ideai házassági elválasok a 400.000 et felülmúlják. A családok bomlása folyton növekszik. Hej, minzenféle reformokra gondolnak az emberek. Pedig hiába zinder, ha az állami és társadalmi élet első és fősejtje — a család heitika!

Az Egyesült Államokban súlyos munkaviszonyok vannak. A munkásság nem talál foglalkozásra s különösen az olaszok, oroszok és magyarok tömegesen vándorolnak ki. A németek gazdasági szerepét a japánok venék át.

Ötszáz korona egy páholy és kétszáz korona egy földszinti hely. A bécsi Operaházban pénteken bemutatták dr. Strauss Richard új operáját, amelynek „Az árnyéknélküli asszony” a címe. A bemutató előadásán, amelynek jövedelmét a szerző az Operaház nyugdíjintézetének adja, egy elsőrendű páholy csak ötszáz, egy elsőrendű földszinti helynek pedig kétszáz korona volt az ára.

Csütörtöktől
a legképrázatosabb filmesoda páratlan izgalomokkal telt
CINABAR
a
Korzó-Moziba

A verekedés vége. Tegnap délután a Jász utcában verekedés volt. Végül Nemesovics Mihály III kör, 732. szám alatti 43 éves lakost egy vasruddal úgy homlokozta át, hogy jobb homlokosontja alaposan megsisylete. Sebével a mentőkhöz ment; azok költözték be.

Dr. Marton Jenő sebész-műtő fogorvos (plombirozás, foghuzás érzéstelenítéssel és műfogak) rendel Batthyány utca 6. Edény-piac. Apolló mozi fölött.

Dr. Vécsei Jenő orvos rendelője nem betegek részére. Lakása: VI. kör, Mária Terézia-tér 12., Vojnich Piroksa-főle ház. Rendel: d. e. 7—9-ig; d. u. 2-től fél 4-ig és 5—7-ig.

Naptár 1920-ra. A Szent Antal-Nyomda mint irodalmi vállalat a ránkjövő 1920-i székévkönyvre nagy képes naptárt ad ki, mely most van sajtó alatt. Tekintettel arra, hogy a mai papir- és más anyagok drágaságai miatt a legelőző években a vállalat fölösleges munkát végezni nem akar, már most elfogadja rendeléseket, hogy a szükséges mennyiségről tájékozva legyen. Rendeléseket a „Délvidék” címére (Szabadság, IV. Rákóczi-utca 20.) kerünk. Hirdetések a napár részére még felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Fogorvosi műtermem a fővárosi Városházba helyeztem át, a Löwy Testvérek áruháza fölötti emeletre. Szegényeknek ingyenes rendelés 8-tól 9-ig. **Dr. Blum László.**

Dr. Scherzer Ivo közkórházi főorvos, a gróf szemklinika volt asszisztense, rendel a szem-betegek részére d. u. 2—4-ig a városi bérpalotában (a színház mögött) I. em. 6. sz. Szemészeti műtéseket a közkórházban, vagy a beteg lakásán végez. Telefonszám 833.

Piébánosok és hitoktatók figyelmébe. A Szent Antal-Nyomda elkészítette a Szent István-Társulat kiadásában megjelent és az elemi iskolák III—VI. osztályaiban használatos katekizmust. Ára 4 korona. Kapható korlátlan mennyiségben.

MOZI.

Korzó-Mozi műsorából:
Vérző vágjak. A külföldi attrakciók jelesét, egy izig-érig erős olasz színműt mutat be a Korzó-mozi hétfőtől—szerdáig. A nagyszerűen felépített cselekmény főszerepeit a legkiválóbb olasz színművészek alakítják.

Világtörténelem a Korzóban. Julius 14 én tartották meg Parisban a világra szóló béketüntetést. Ezt az eredeti francia filmet, mely csodaszép megörökítője az ünneplésnek a Korzóban lehet látni.

Lifka-Mozi műsorából:
Asszonyoszevoly. Vécseyné Jankovich Lujza regénye filmem, rendezte Déry Alfréd. A nagyszűlű sorstragédiák levegője csap ki a szívből a kolozsális méretű drámából. Az emberi gőg áldozatainak elpárássá, lelkek haláltáncává terzik rendkívül izgalmasan. A darab főhőse Szentmiklósy György, egy szerencsétlen sokat szenvedő lélek, ki szerelmeseit M. gdat nem veteti el mert anyja szeszélyből, gőgségből nem egyezik a meseláncba. Csupa izgalom drámai feszültség, emberi indulatok verése az a dráma, a kora e pedig grandiózus. A grófi várkastély ódon termei, a romantikus természetű milliók teszik feledhetetlenné a darabot. A szereplők Loh IIa, Peterdy Klára, Medgyasszay János. A Lifka mozi 13—15-ig, hétfőtől szerdáig hozza színre a darabot.

Szörme
alakítások
a legújabb
divat szerint
készülnek
 KERTÉSZ MIKLÓS cégnél
 Vörösmarthy-utca 52 sz.

FUVAROZÁST
 helyben és vi-
 dékre elvállal:
 BEKE és TÁRSA
 Miklós-u 42. — Telefon 305

Vojnits Antal
 Párisi női szabónál
készülnek
 a legelegánsabb —
 női köpenyek
 készítmők és —
 princesz ruhák
 Damjanics-u 63 sz. Képezdével szemben.

**ELŐNYÖS NAGY-
 BANI ÁRAKON**
KAPHATÓ

Magcsávázó-szer
Vasgálcz
Kénsav
Salétromsav
Kékitő I-a fél kg-os üvegekben
Marószóda, lukováci
Keményítő darabos 70 kgr-os
 árákban
Karbid 60 kg-os hordókban
Burgonyakeményítő.
Ilszt I-a 75 kg-os zsákokban
Sidol
Vaspor kupolák
Kékitő tucatonként
Szóda bikarbóna
Szalmiák, darabos
Schellack (orang)
 szilistyei ólomzárótt
80% Vegytiszta ecetsav
 ballonokban
Kénlap I-a olasz kénből.
Szegedi paprika ólom-
 sárral
Gyertya
Tea I-a ceylori
Fahéj
Pipere szappan I-a
 minőség
Puder gyógyszerészek részére

TRAFIKANT-nál
 Fűzfás-utca 308. Telefon 4-65 sz.
 Nyomatott a Szent Antal
 Nyomdában Szabadkán. —

SPITZER-féle lisztárjegyzék

(a csirke piac melletti kisközből levő lisztraktárban).

Van szerencsém tisztelt vevőimet ez uton értesíteni,
 hogy a gabona árának rohamos emelkedése lehetetlen né-
 teszi a liszteknek az eddig közölt árakon való árusítá-
 sát. Mindazonáltal iparkodom a liszt árát a legjutá-
 nyosabb napi áron számítani. Állandóan kapható nálam:

legfinomabb grizes 0-ás liszt,
legfinomabb főzőliszt,
fehér kenyérliszt,
barna kenyérliszt,
fehér rozsliszt.
legfinomabb buzakorpa.

Nagyon véteknél kívánatra ingyen házhoz szállí-
 Waggentételeket, kereskedőknek, viszont elárusítóknak
 és sütőknek külön megállapodás szerint szállítok.

SPITZER MÓR
 VI. kör, Terézia-tér 83. Telefon 3-38.

Férfi és női gyapjúkelmék,
selymek, bélésárúk
nagy választékban

nagybani és kicsinybeni eladása a legelőnyösebb árakban
Strassernál
 IV., Damjanich u. 62 sz. a tanítónői képezde átellenében. Cukrász üzlet mellet

OHO Shampoo

A legjobb fej- és hajmosószer.
 Fehélykönnyű haj. Tiszta fej-
 bőr. Kapható minden jobb pi-
 poreüzletben. Ára 2 korona.

Uj és használt pama
boroshordók
 nagy mennyiségben kaphatók:
 SCHMIDT és DIETRICH közvetítő
 irodája, Bácsfeketehegy. Telefon 9 sz

Nagybecsült vevőim szives tu-
 domására hozom, hogy ideglenesen
 lakásomon fogok raktárt tartani
**női és gyermek-, bar-
 kony-, velour- és filc-
 kalapok**
 alakítását a legújabb divat szerint
 a legelőnyösebb árak mellett tovább is
 vállalom. Szives pártfogást kéria volt
GOLDMARK
 kalapüzlet tulajdonosnője: Tarjánné
 Kölcsei utca 252 volt Körhöz-ház.

Elsőrendű **faszén**
 100 klg. ként 160 K. ért kapható

Zeller fakereskedőnél
 Szabadkán, Halasi-ut 155.

Benzin,
Nyersolaj,
Petróleumpótló

kapható:
Kertésznél
 Nyugtemplom háta mögött,
 Miklós u. 40. Telefon 635.

Klein Géza
 nagykereskedése, Szabadkán.
 Kapható:

Valódi olasz Parmezán-sajt
Gyanta.
Terpentin. Marószóda.
Szikativ.
Schleifiakek. Kocsilakk
Borax. Szóda b. b.
Sellakk. Glicerín.
Gummiarabicum.
Szappangyökér.
Parkettkenőcs.
Kénlap. Smirglivászón
Firnis. Tea.
Szardínia. Tömjén.
Bors Kömény.
Jánoskenyér.
Csokoládé. Cacao.
 Alapított 1891. Telefon 55.

APRÓHIRDETÉSEK.

AZ állami gyermekmenhelyben füzönő
 azonnal alkalmozást nyer. Jelentkezni
 lehet a gondnoki hivatalban. 2431-2

2 üzleti b rendezés eladó füzér, vas,
 rövid és rőtös árukhoz. Megtekinthető
 Nagy Félánál Paeséron. 2430-1

FEKETEBŐR kamasnit szőre bélés-
 sel, teli kabátot, zsakett nadrágot ven-
 nek, Zimonyi-ut 427 sz. 2439-1

CSINOS til iárd márványasztal te jas
 felszereléssel eladó. Lichtneckt Jánosnál
 Bajmokon. 2432-2

20 lángra berendezett Acetylen
 készülék teljes felszereléssel eladó
 Lichtneckt Jánosnál Bajmokon. 2433-2

NÉGY polgári osztályt végzett csinos
 írásu ügyes fiatalember koszt és kvártély
 ellenében alkalmazást keres valamely
 üzletben. 2434-2

EGY fiatal géplakatos segéd munkát
 keres. Cim a kiadóban.

BOROSHordék 50 litertől 700 literig
 és egy jókarban lévő szőlőprés eladók
 V. kör Bethlen-u. 779. Boldog Adám
 vendéglősnél.

KIADÓ a Czuczy-villa Palieson 3 szo-
 bák, mellékkeliségekkel. 2439-2

TELJESEN uj férfi télikabát szilcskin
 gallérral és egy feöltő eladó István-u
 106. Mamuzsich-ház. 2437-2

HUSZARKASZÁRNYA mellett 2 lánó
 szántóföld, mely gyártelepnek vagy
 hézhelyeknek megfelel; esetleg parcellá-
 lákban is eladó. Cim a kiadóban. 2438-7

ELADÓK Boroshordék különböző
 nagyságban, összesen 121 hektoliter,
 I. kör Dicső-u. 454 Vojnicsnál.

VIII. kör Sáro-utcaiban 5 kapa telek
 két házzal eladó. Barba Sándor VI. kör
 Kovács-utca 292.

Kendők-t, sálakat legszebben kötők
 gyapjúfonalakat minden mennyiségben
 készítek. Nagy passzománys- és kötőzőző
 VII. kör Her. eg-u. 118. Ugyanott ügyes
 leányokat kötőmunkára felveszek.

KERESKEDELMI értekezéssel bíró
 28 éves nős fiatalember bármilyen állást
 keres. Pénztárnok, utazói vagy raktár-
 noki állást is elfogad. 10000 korona
 óvadékkal rendelkezem. szláv és német
 nyelvet bírom. Cim Nemzeti-szálloda
 11 szoba. 2411-3

EGY kis villa Palieson 3 szoba konyha
 és éléskamra egész téle kiadó. Cim
 a kiadóban. Ugyanott másik villában
 3 kettős szoba és két egyes szoba,
 bonyhával május hó elejéig kiadó 2416-3

ÜGYES házi varró nő sörögösen keres-
 tetik. Érdeklődni: városbaza I. em. 39

Építéshez alkalmas nagy eszerpítettős
 hízalda téglával együtt jutányos áron
 azonnal eladó. Cim a kiadóban. 2421-1

JUGOSZLÁV kávéház betegség miatt
 azonnali eladó; bővebbet ugyanott, Barátek
 templománál 2409-3

IRODAI alkalmazást keres egy fiatal
 ember kitűnő írással, ki eddig is hiva-
 talnok volt. Cim a kiadóban. 2405-2

HÁZ huszonöt év óta fennálló két
 joforgalmu üzlettel elhalálozás miatt
 eladó. Ugyanott 21 kapa buckai szőlő
 is megvehető. Közlebbi felvilágosítást
 nyujt Szabó Miklós IV., Rákóczi-u. 22.
 Ügynökök kizárva 2424-1

SZÜCSsegédek, vevőlányok felvételt
 nek Kertész Miklós cégnél Vörösmarthy
 utca 52. 2413-1

Egy ujságkihordó leány
 felvétetik
 a Szent Antal nyomdában
